

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої рада Бердянського
державного педагогічного
університету
від 02.09.2021р., №01

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки	магістра
спеціальності	014 Середня освіта
спеціальність	014 Середня освіта (шифр і назва спеціальності)
предметної спеціальності	014.02 Мова і література (із зазначенням мови) (шифр і назва спеціалізації)
спеціалізації	014.021 англійська мова і література (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми	«Середня освіта (Мова і література (англійська))» (назва освітньої програми)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Юлія ПРЯДКО, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 17.06.2021 р., протокол №10.

Вступ

Програма виробничої педагогічної практики складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців освітнього ступеня магістра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Мова і література (із зазначенням мови), спеціалізації 014.021 англійська мова і література, освітньо-професійної програми «Середня освіта (Мова і література (англійська)).

Практика - важливий етап професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови. Вона є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу на факультеті філології та соціальних комунікацій, визначальним компонентом підготовки фахівця.

Практика здобувачів спеціальності 014 Середня освіта відбувається в умовах, максимально наближених до умов професійної діяльності вчителя англійської мови, поєднує теоретичну підготовку з практичною діяльністю і забезпечує безперервність та послідовність процесу формування професійних умінь та навичок майбутніх вчителів англійської мови.

Специфіка виробничої педагогічної практики I-II курсів магістратури полягає у самостійності виконання здобувачами повноцінної професійної навчально-виховної діяльності та дослідницької роботи на старшому (профільному) етапі навчання іноземної мови в ЗЗСО і вимагає від здобувача мобілізації та застосування усіх набутих знань, умінь і навичок за обраною спеціальністю, загальної ерудиції та індивідуальних здібностей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є педагогічна практика.

Міждисциплінарні зв'язки. Для проходження практики необхідні знання та вміння, отримані здобувачами в результаті вивчення мовознавчих дисциплін, дисциплін педагогічного циклу, методик викладання іноземної мови, сучасних технологій у професійній діяльності вчителя англійської мови: «Філософія освіти», «Менеджмент в освіті», «Сучасні технології викладання іноземної мови», «Англійська мова» тощо.

1. Мета та завдання виробничої педагогічної практики

Метою виробничої педагогічної практики є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня готовності до здійснення професійної діяльності вчителя англійської мови та класного керівника на старшому (профільному) етапі навчання, опанування здобувачами на практиці сучасними освітніми технологіями навчання і, як результат, покращення педагогічної майстерності, оволодіння методикою виконання науково-дослідної роботи.

Основними завданнями виробничої педагогічної практики є:

1. Практична реалізація здобувачами основних професійних функцій вчителя англійської мови на старшому (профільному) етапі навчання (навчальної, виховної, позаурочної, організаторської, комунікативної, конструктивної, науково-дослідної), формування відповідних умінь і навичок.
2. Формування у здобувачів психологічної готовності до роботи в ЗЗСО, розвиток професійних якостей учителя англійської мови, класного керівника та керівника позаурочної діяльності.
3. Вставлення та поглиблення зв'язку теоретичних знань здобувачів із реальним педагогічним процесом.
4. Формування умінь встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, використовувати сучасні педагогічні технології індивідуальної, групової та масової навчально-виховної роботи з учнями старшої ланки.
5. Формування вміння використовувати інформаційно-комунікативні технології у професійній діяльності вчителя, створювати засоби навчання англійської мови.
6. Формування навичок проведення науково-дослідної роботи зі спеціальності, застосування різних методів наукового дослідження.

7. Розвиток у здобувачів уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності

У результаті проходження виробничої педагогічної практики здобувач буде **знати**:

1. Конструктивно-планувальні знання та організаційні знання:

- а) основи планування навчально-виховного процесу з англійської мови;
- б) методику організації навчальних занять з англійської мови, методику позакласної та позашкільної роботи;
- в) основні організаційні форми реалізації навчально-виховного процесу з англійської мови;
- г) вимоги до сучасного уроку з англійської мови як основної форми навчально-виховного процесу, типологію уроків, їх структуру;
- д) форми, види і способи контролю рівня сформованості мовно, мовленнєвої і соціокультурної компетенції;
- е) цілі, завдання, форми і зміст позакласної роботи з англійської мови;
- ж) критерії оцінювання навчальних досягнень учнів;
- з) сучасні інноваційні інформаційно-комунікаційні технології, принципи їх ефективного використання у практичній діяльності вчителя англійської мови, різноманітні інтернет-ресурси, предметні портали та навчальні сайти.

2. Комунікативно-навчаючі знання:

- а) особливості оволодіння учнями іноземною мовою на старшому ступені навчання в ЗЗСО;
- б) цілі, зміст, принципи навчання, зміст понять метод і прийом;
- в) природу мовленнєвої діяльності та роль навичок і вмінь в її реалізації, усвідомлювати те, що основною умовою формування навичок і вмінь виступає вправління;
- г) типологію вправ;
- д) аспектизацію мовного матеріалу в навчанні іноземних мов та специфіку навчання кожного з мовних аспектів (лексики, граматики, фонетики) з урахуванням функціонального розподілу (рецептивне / репродуктивне володіння матеріалом) в межах кожного з відібраних мінімумів;
- е) природу усних і письмових видів мовленнєвої діяльності, психологічні механізми, задіяні в їх реалізації;
- ж) систему вправ, що веде до формування відповідних мовленнєвих умінь.

3. Розвиваючо-виховні знання:

- а) роль соціокультурної інформації в перебігу мовленнєвого спілкування, знання різних прийомів її презентації та контролю.

4. Дослідницькі знання:

- а) завдання методики навчання англійської мови, їх зв'язок з іншими науками та методи дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач буде **вміти**:

1. Конструктивно-планувальні знання та організаційні вміння:

- а) складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою з урахуванням умов навчання (старший ступінь) і рівня підготовки учнів; визначати цілі та завдання кожного уроку з урахуванням етапу навчання;
- б) обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей з урахуванням вікових особливостей учнів та етапу навчання;
- в) визначати типи вправ та послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів засвоєння навчального матеріалу і рівня підготовленості учнів;

г) використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання і засвоєння мовних одиниць, що вивчаються, та їх застосування в мовленнєвій діяльності;

д) складати план позакласної роботи з іноземної мови;

е) складати план та сценарій позакласного заходу з іноземної мови;

ж) організувати виконання накресленого плану;

з) забезпечувати мовленнєву діяльність учнів відповідно до плану уроку

и) вносити методично виправдані корективи у плани уроків з урахуванням умов навчання;

к) навчити учнів найбільш раціональних прийомів самостійної роботи;

л) раціонально поєднувати колективні (фронтальні, мало групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеня навчання;

м) проводити навчальні ігри, в тому числі рольові, з урахуванням вікових особливостей учнів та ступеня навчання;

н) методично доцільно застосовувати традиційні наочні посібники, аудіо-візуальні та візуальні технічні засоби навчання;

о) використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності для забезпечення навчально-виховного процесу, створювати текстові документи, таблиці, малюнки, діаграми, презентації та інші мультимедійні засоби навчання англійської мови, вміло використовує різноманітні інтернет-ресурси, предметні портали та навчальні сайти.

2. Комунікативно-навчаючі вміння:

а) встановлювати і підтримувати засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти: вчитель – клас, вчитель – учень, учень – учень тощо;

б) адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми та мовленнєвої підготовки учнів; раціонально використовувати рідну мову;

в) визначати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів і добирати відповідні їм методичні прийоми, в тому числі тестові завдання;

г) помічати помилки учнів, розуміти їх характер та використовувати мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби тощо);

д) раціонально використовувати рідну мову.

3. Розвиваючо-виховні вміння:

а) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал мовленнєвого матеріалу уроку або серії уроків;

б) формувати і розвивати на матеріалі іноземної мови інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;

в) вирішувати засобами іноземної мови завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

4. Дослідницькі вміння:

а) вивчати ставлення учнів до предмета і виявляти рівень сформованості їх мовленнєвих навичок і вмінь;

б) здійснювати з урахуванням ступеня навчання методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

в) проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих уроків і серій уроків з теоретичним обґрунтуванням різних сторін навчальної діяльності;

г) спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів і студентів, переносити ефективні прийоми і форми роботи в практику своєї педагогічної діяльності;

д) вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми та прийоми навчання.

Основні програмні компетентності і результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ПК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в освітньо-педагогічній галузі в процесі професійної діяльності вчителя англійської мови і зарубіжної літератури або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, робити висновки.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботі в команді.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних норм соціально відповідально.</p> <p>ЗК 11. Здатність виявляти повагу та цінувати різноманіття та мультикультурність.</p> <p>СК 3. Здатність формувати в учнів предметні (мовна, мовленнєва, соціокультурна, лінгвокраїнознавча, дискурсивна) компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання англійської мови і зарубіжної літератури.</p> <p>СК 5. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості учнів у плануванні та реалізації освітнього процесу в ЗЗСО.</p> <p>СК 6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з англійської мови і літератури; використовувати досягнення сучасної науки в практиці навчання англійської мови і практиці вивчення зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>СК 7. Здатність до оцінювання змісту, структурування та організації навчального матеріалу відповідно до вимог шкільної програми або робочих навчальних програм закладів освіти.</p>	<p>ПРН 1. Уміти здійснювати англомовну комунікацію в повсякденному, професійному, академічному середовищі.</p> <p>ПРН 2. Уміти критично оцінювати власну професійну діяльність та нести відповідальність за її результати.</p> <p>ПРН 3. Уміти вибудовувати власну траєкторію професійного розвитку та самовдосконалення.</p> <p>ПРН 4. Використовувати сучасні технології навчання англійської мови та вивчення зарубіжної літератури в освітніх закладах.</p> <p>ПРН 7. Критично аналізувати, оцінювати соціальні, особистісні, професійні та наукові проблеми, пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.</p> <p>ПРН 9. Демонструвати належний рівень володіння державною та англійською мовами для письмової та усної комунікації в ситуаціях повсякденного, професійного й академічного спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 10. Знаходити шляхи ефективної взаємодії у професійному колі.</p> <p>ПРН 11. Вміти організовувати безпечне освітнє середовище, проєктувати процеси навчання і виховання, добирати необхідні форми і засоби їх реалізації з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, здійснювати діагностику поточних і кінцевих результатів.</p> <p>ПРН 12. Вміти аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.</p>

<p>СК 8. Здатність проєктувати процес навчання, добирати необхідні форми і засоби його реалізації, з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, здійснювати діагностику поточних і кінцевих результатів.</p> <p>СК 9. Здатність спілкуватися англійською мовою в повсякденному, професійному, академічному середовищі на просунутому рівні.</p> <p>СК 12. Здатність використовувати знання англійської мови та зарубіжної літератури для формування свідомості та культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтирів у сучасному суспільстві.</p> <p>СК 13. Здатність до критичного аналізу, діагностики та коригування власної педагогічної діяльності для підвищення ефективності освітнього процесу.</p>	
--	--

2. Програма виробничої педагогічної практики

I семестр

Модуль 1. Ознайомлювальний етап

Напередодні практики. Тиждень 1. Введення до виробничої педагогічної практики.

Модуль 2. Основний етап

Тиждень 2 – Тиждень 7. Виконання здобувачами всіх видів діяльності, передбачених змістом виробничої педагогічної практики.

Модуль 3. Підсумковий етап

Тиждень 8. I, II тиждень після практики. Підведення підсумків виробничої педагогічної практики.

3. Організація діяльності здобувачів під час проходження виробничої педагогічної практики в ЗЗСО

Згідно з навчальними планами педагогічна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови), спеціалізації 014.021 англійська мова і література, освітньо-професійної програми «Середня освіта (Мова і література (англійська))» проводиться у I семестрі протягом 8 тижнів. Під час педагогічної практики здобувач виконує обов'язки учителя за фахом, класного керівника та керівника позаурочної діяльності (позашкільної, позакласної, гурткової). Крім того, здобувач здійснює дослідницьку роботу.

Виробнича педагогічна практика проводиться в закладах загальної середньої освіти міста Бердянська, які відповідають вимогам програми. З урахуванням педагогічних потреб і реального стану викладання іноземної мови в якості базових шкіл укладено угоди з такими ЗЗСО м. Бердянська, як №1, №2, №3, №4, №5, №6, №7, №9, №13, №11, №16, №20, ліцей, гімназії. Заняття в цих навчальних закладах ведуть кваліфіковані вчителі англійської мови, які мають достатній досвід педагогічної роботи, володіють методикою викладання.

Здобувачі, які за погодженням з деканатом, у навчальний період працюють на посаді вчителя-предметника за фахом, що відповідає профілю факультету, або навчаються за

індивідуальним графіком можуть бути направлені на практику за місцем роботи при умові клопотання директора відповідного ЗЗСО.

Перед початком виробничої педагогічної практики проводиться настановча конференція, на якій здобувачі ознайомлюються із програмою практики, що розкриває завдання, змістом і порядок проходження практики. Методичну допомогу здобувачам надає кафедра іноземних мов і методики викладання факультету філології та соціальних комунікацій БДПУ.

На час практики у ЗЗСО кожному здобувачеві призначається учитель-наставник, який спостерігає за педагогічною діяльністю здобувача-практиканта, відвідує його уроки, позаурочні та позакласні заходи, перевіряє готовність до проведення уроку, надає консультативну допомогу тощо. Крім того, в кожній групі практикантів призначається староста, який веде облік відвідування здобувачами ЗЗСО, здійснює загальну організацію роботи групи, виконує доручення керівників практики та керівників-методистів, адміністрації і вчителів закладу, що стосується процесу проходження практики. Під час практики у ЗЗСО здобувачі регулярно ведуть щоденники практики, виконують календарно-тематичне планування, готують наочність та дидактичні матеріали, складають звітну документацію. Здобувача-практиканта допускають до проведення уроків тільки за наявності повного плану-конспекту уроку, підписаного вчителем-наставником або керівником практики.

Підведення підсумків практики проводиться груповими керівниками фахових кафедр на базі факультету філології та соціальних комунікацій БДПУ після перевірки звітної документації здобувачів із урахуванням оцінок вчителів-наставників та власних спостережень за діяльністю здобувача-практиканта. Оцінювання результатів виробничої педагогічної практики відбувається за кредитно-модульною системою і є диференційованим. Підведення підсумків роботи здобувачів під час виробничої практики відбувається на підсумковій конференції. Участь керівників та здобувачів-практикантів у роботі настановних та підсумкових конференцій є обов'язковою.

4. Зміст та структура виробничої педагогічної практики здобувачів в ЗЗСО

Вся діяльність здобувача-практиканта під час виробничої педагогічної практики здійснюється поетапно і має чітко визначену **структуру та зміст**:

Етап	Термін		Зміст практичної діяльності здобувача
Ознайомлюваний етап	Напередодні практики		<ul style="list-style-type: none"> - Участь у настановчій конференції, ознайомлення з метою та завданнями виробничої педагогічної практики, рекомендаціями керівників практики, накази про практику. - Участь в інструктивних зборах групи здобувачів, які проводяться керівниками-методистами з англійської мови. - Ознайомлення зі зразками звітної документації.
Основний етап.	8 тижнів у I семестрі	I тиждень педагогічної практики	<ul style="list-style-type: none"> - Методист і керівники педагогічної практики разом з керівництвом школи здійснюють закріплення здобувачів-практикантів за класами в ЗЗСО, знайомлять з учителями англійської мови та класними керівниками, вирішують інші організаційні питання. - Ознайомлення зі специфікою ЗЗСО та особливостями навчально-виховної та позаурочної роботи в ньому, навчально-матеріальною базою закладу, системою роботи педагогічного колективу, методичного

			<p>об'єднання вчителів іноземної мови, роботою мовних гуртків тощо.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вивчення шкільної документації (класних журналів, календарно-тематичного та поурочного планування учителів-наставників), науково-методичного забезпечення курсів англійської мови.
		<p>II тиждень - V II тиждень педагогічної практики</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Спостереження за навчально-виховною діяльністю вчителів-наставників та інших учителів закладу, відвідування уроків та позаурочних заходів учителів закладу, методичний аналіз уроків і заходів. - Розробка календарно-тематичного та поурочного планування серії уроків англійської мови, позаурочних заходів. - Вивчення системи роботи вчителя іноземної мови, спрямованої на формування в учнів стійкого інтересу до іноземної мови; - Оволодіння вміннями виховання учнів на уроці засобами іноземної мови; - Самостійне проведення уроків англійської мови, а також позаурочних заходів (3 уроки на тиждень). - Виготовлення дидактичного матеріалу до уроків, позаурочних і виховних заходів. - Залучення до ведення факультативних занять та засідань гуртків (за наявності). - Здійснення та перевірка робочих зошитів та щоденників учнів, оцінювання їх роботи на уроці. - Спостереження за діяльністю класного керівника, здійснення виховної роботи з учнями, інших обов'язків класного керівника. - Проведення психологічного спостереження за класом, групою учнів, учня на уроках і в позаурочний час, складання психолого-педагогічної характеристики учня і класу. - Проведення науково-методичного дослідження за темою курсової / кваліфікаційної роботи або виконання завдання дослідницького характеру за дорученням фахової кафедри.
		<p>VIII тиждень практики</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення залікового уроку, позаурочного та виховного заходу з англійської мови. - Обговорення результатів зі шкільним керівником та керівниками педагогічної практики здобувача від ЗВО.
<p>Підсумковий етап. Після практики.</p>	<p>I, II тиждень після практики.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Надання звітної документації керівникам практики для перевірки та оцінювання (Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена програмою практики, здається здобувачами-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики). - Звітування про виконання програми виробничої педагогічної практики та участь у підсумковій студентській конференції (заслуховування звітів старост про хід практики в

		ЗЗСО, демонстрування мультимедійних презентацій практики, обговорення здобутків магістрантів-практикантів, типових недоліків, їхні враження, незадоволення, побажання, внесення пропозицій щодо вдосконалення практики, демонстрація кращих звітних матеріалів здобувачів-практикантів).
--	--	--

На проведення виробничої педагогічної практики відводиться 12 кредитів ЄКТС / 360 години.

5. Методи навчання

Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні методи: демонстрація, ілюстрація, перегляд навчальних відеофільмів.

Практичні методи: обговорення ситуацій, методів та прийомів навчання, які використовує здобувач-практикант; дискусія; навчання запобіганню та конструктивному підходу до вирішення конфліктних ситуацій під час виробничої практики; допомога керівника практики в корегуванні змісту уроків та заходів; допомога керівника виробничої практики у виборі необхідної літератури тощо.

Інтерактивні методи: мозковий штурм, аналіз конкретних ситуацій, робота в малих групах.

6. Види контролю

Здобувачі-практиканти повинні виконувати установлений на базі практики режим праці. Контроль за початком і закінченням роботи здійснюють старости груп та відповідальні особи бази практики. Основною формою контролю за діяльністю здобувачів є самоконтроль у вигляді систематичного ведення щоденника практики і виконання індивідуального плану практики. Підсумкова звітність має на меті узагальнення усіх матеріалів, отриманих за термін проходження практики.

У процесі оцінювання навчальних досягнень здобувачів-практикантів застосовуються такі методи:

- ✓ Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- ✓ Методи письмового контролю: заповнення звітної документації, складання планів-конспектів уроків, виховних та позаурочних заходів.
- ✓ Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі-практиканти, та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів з виробничої педагогічної практики оцінюються за кредитно-модульною системою, в основу якої покладено принцип накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Виробнича педагогічна практика передбачає такі форми звітності та норми оцінювання роботи здобувачів під час практики:

Види діяльності, які оцінюються	Кількість	Кількість набраних балів						
		незадовільно		задовільно		добре		відмінно
		1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
		F	FX	E	D	C	B	A
не зараховано				зараховано				
Відгук з виробничої педагогічної практики (наявність позитивного відгуку з підписами керівника від бази практики та університету завірені печаткою)	1	0-1	1,1-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4,2	4,3-4,9	5-6
Індивідуальний план навчально-виховної роботи (поданий в установлений термін, він містить усі структурні елементи, оформлений за вимогами)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Щоденник практики (поданий в установлений термін, оформлений за вимогами, зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Психолого-педагогічна характеристика на учня старшого етапу навчання (подана в установлений термін, оформлена за вимогами, з дотриманням всіх правил)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Психолого-педагогічна характеристика класу старшого етапу навчання (подана в установлений термін, оформлена за вимогами, з дотриманням всіх правил)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Поточне проведення уроків за фахом	за індивідуальним планом (не менше 2 уроків на тиждень)	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Поточне проведення позакласних заходів за фахом	за індивідуальним планом	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Поточне проведення виховних заходів	за індивідуальним планом	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Написання залікового плану-конспекту уроку з англійської мови (мета, структура, логіка побудови, зміст, використані методи та прийоми, форми роботи, засоби навчання тощо)	10	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Написання залікового плану-конспекту позакласного заходу з англійської мови (мета, зміст, організація, методика проведення тощо)	2	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Написання залікового плану-конспекту виховного заходу (мета, зміст, організація, методика проведення тощо)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Підготовка і проведення залікового уроку з англійської мови з аналізом (організація уроку, техніка викладання, робота з навчальними та	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6

дидактичними матеріалами, виховна цінність уроку, відповідність фонетичним нормам, відповідність граматичним нормам, словниковий запас, мовленнєва поведінка тощо)								
Підготовка і проведення залікового позакласного заходу з англійської мови з аналізом (вид позакласного заходу, мета, відповідність інтересам та запитам учнів, методична організація заходу тощо)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Підготовка і проведення залікового виховного заходу (вид виховного заходу, мета, відповідність календарному плану з виховної роботи або відповідність інтересам та запитам учнів, методична організація заходу тощо)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Звіт про результати науково-методичного дослідження за темою курсової / кваліфікаційної роботи або про виконання завдання фахової кафедри. (обґрунтованість теми, ступінь розкриття теми, висловлення та аналіз основних понять та ключових теоретичних положень, розгляд дискусійних точок зору щодо предмету дослідження, підбір та оформлення першоджерел, дотримання правил оформлення матеріалу тощо)	1	0-2	2,1-3	3,1-3,5	3,6-4	4,1-4,8	4,9-5,4	5,5-6
Захист виробничої педагогічної практики, подача звіту з практики (поданий в установлений термін звіт, логічність побудови доповіді, послідовність і чіткість викладу результатів практики, вільність володіння матеріалом, творчий підхід до викладу матеріалу тощо)		0-3	3,1-4	4,1-5	5,1-5,5	5,6-6	6,1-8,5	8,6-10
		1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами та критеріями оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною шкалою	Шкала оцінювання ЄКТС		Критерії оцінювання	Національна шкала	
	Оцінка за шкалою ЄКТС	Значення оцінки За шкалою ЄКТС		Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	А	відмінно	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння здобувача застосовувати й творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити уроки з англійської мови, позакласні та виховні заходи із застосуванням інноваційних технологій, будувати стосунки з учнями та вчителями. Продемонстровано активність та ініціативність при підготовці та проведенні занять та заходів з учнями. Звіт подано в установленний термін, він містить усі структурні елементи, індивідуальний план був оформлений вчасно. В щоденнику здобувача-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази практики та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук є позитивною, оцінка керівника від бази практики – «відмінно».	відмінно	
78-89	В	дуже добре	Всі завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння здобувача застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити уроки з англійської мови, позакласні та виховні заходи, але вони шаблонні, без ознак творчого, індивідуального підходу. Продемонстровано вміння встановлювати контакт з учнями та вчителями. Звіт подано в установленний термін, він містить усі структурні елементи, індивідуальний план був оформлений вчасно. В щоденнику здобувача-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази практики та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук є позитивною, оцінка керівника від бази практики – «дуже добре».	добре	зараховано
65-77	С	добре	Завдання практики виконано, але не в повному обсязі, в ході виконання завдань, зокрема при підготовці до уроків, позакласних та виховних заходів допускалися незначні помилки. Продемонстровано вміння проводити уроки з англійської мови, позакласні та виховні заходи, але вони є шаблонними. Звітна документація оформлена згідно вимог, проте містить незначну кількість помилок. У щоденнику здобувача зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази практики та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук є		

			позитивною, оцінка керівника від бази практики – «добре».		
58-64	D	задовільно	Завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітну документацію не дооформлено, або оформлено з помилками. Щоденник оформлено невірно. В характеристиці-відгуку оцінка керівника від бази практики – «задовільно».	задовільно	
50-57	E	достатньо	Всі завдання практики виконувалися, але допускалося багато помилок та неточностей. Документацію оформлено неповно, з помилками. Щоденник є недооформлений. У характеристиці-відгуку оцінка керівника від бази практики – «задовільно».		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Завдання залишилися невиконаними. Виявлено проблеми встановлення контакту, не сформовано вміння виконувати відповідні види педагогічної діяльності. Звітну документацію оформлено з помилками. Щоденник є, але не відповідає критеріям оцінювання. Характеристика-відгук містить негативну оцінку роботи здобувача.	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Завдання залишилися невиконаними. Виявлено проблеми встановлення контакту, не сформовано вміння виконувати відповідні види педагогічної діяльності. Звітну документацію оформлено з помилками. Відсутніми є щоденник і характеристика-відгук.	незадовільно	

8. Рекомендована література

Базова:

1. Афанасьев С. Методика организации конкурсов. *Воспитание школьников*. 2001. №3. С. 18–24.
2. Бігич О. Б. Мета як вихідний компонент системи професійної підготовки майбутнього вчителя ІМ. *Вісник КНЛУ, серія «Педагогіка та психологія»*. 2000. Вип. 23. С. 18–22.
3. Виноградова Т. Е. Книга класного керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2006. 128 с.
4. Виховна система школи / упоряд. В. В. Григораш. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 128 с.
5. Гребенькова А. О. Довідник класного керівника: 1– 4 класи. Харків: Веста: Вид. «Ранок», 2006. 192 с.
6. Кацинська Л. Л. Години спілкування: педагогічні технології та досвід (на допомогу класним керівникам у проведенні годин класного керівника). Рівне, 2004. 128 с.
7. Красномоєць Л. В., Іова В. Ю. Педагогічні основи організації сімейно-родинного виховання. *Порадник батькам і педагогам*. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2000. 176 с.
8. Книга вчителя іноземної мови. Довідкове-методичне видання / упоряд.: О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. Харків, 2006. 416 с.
9. Кулаковська О., Кравченко Т., Хромова О. Організація роботи з батьками в сучасному закладі освіти: метод. рекомендації. *Шкільний світ*. 2003. №25. С. 28-32.
10. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
11. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ, 2003. 351 с.
12. Організація педагогічної практики в кредитно-модульній системі навчання (освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», «спеціаліст») / уклад.: Соловей М. І.,

- Ніколаєва С. Ю., Спіцин Є. С., Кудіна В.В., Бражник Н. О., Демчук В. С. Київ: Ленвіт, 2006. 106 с.
13. Педагогическая практика в школе: учеб. пос. Київ: Вища школа. 1990. 136 с.
  14. Педагогічна практика з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої, В.В. Черниш. Київ: Ленвіт, 2003. 250 с.
  15. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. *Інтерактивні технології навчання*. Київ: «А.С.К.», 2005. 192 с.
  16. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах : посібник / Вид. 2-е, доп. і переробл. / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.
  17. Роман С. В. Досвід навчання студентів аналізу уроку під час педагогічної практики в школі. *Методика викладання іноземних мов. Науковий методичний збірник*. Київ: Освіта. Вип. 21. 1992. С. 42-47.
  18. Сорока Г. І. Планування та аналіз виховної роботи школи. Харків: Основа, 2003. 63 с.
  19. Сорока Г. І. Сучасні виховні системи і технології. Харків: Основа, 2002. 122 с.
  20. Каніболоцька О.А. Інновації в методиці: інтерактив, портфоліо, презентації. Збірник наукових праць. Запоріжжя: ЗНУ, 2007. 150 с.
  21. Кацинська Л., Ситник Г. Технології виховної діяльності класних керівників 9 – 11 класів: навч.-метод. посіб. Рівне, 2000. 79 с.
  22. Хромова О. Дорослі й підлітки: Як досягти гармонії взаємин. *Шкільний світ*. 2003. №2. С. 1–16.
  23. Baker Joanna, Westrup Heather *The English Language Teacher's Handbook: How to teach large classes with few resources*. London, New-York: Continuum, 2002. 280 p.
  24. Doff A. *Teach English: A Training Course for Teachers*. Cambridge University Press and British Council, 1994. 139. p.
  25. Doff Adrian *Teach English. Trainer's Handbook*. Cambridge University Press and British Council, 2002. 286. p.
  26. *English After Classes: Метод. посіб. для позакл. роботи на старшому етапі навчання у загальноосвітній школі: у 3 кн. / упоряд.: Л. В. Калініна, І. В. Самойлюкевич*. Харків: Веста: Ранок, 2004. Кн. 3 208 с.
  27. Gebhard Jerry *Teaching English as a Foreign or Second Language*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2000. 280 p.
  28. Linsay Paul *Teaching English Worldwide. A New Practical Guide to Teaching English*. Alta Book Center Publishers, 2000. 404 p.
  29. Maclin A. *Reference Guide to English: A Handbook of English as a Second Language*. United States Information Agency, 1994. 405 p.
  30. *Make your lessons brighter / упоряд.: С. Тулупова, І. Беренова*. Київ: Ред. загальнопед. газ., 2005. 128 с.
  31. *Reference Guide for the Teacher of English: довідник вчителя англ. мови / упоряд. Т. Михайленко, І. Беренова*. Київ: Ред. загальнопед.газ., 2004. 128 с.
  32. Virginia F. Allen *Techniques in Teaching Vocabulary*. Oxford University Press. 1983. 144 p.

Допоміжна:

1. Гальскова Н.Д., Ништенко З.Н. *Теория и практика обучения иностранным языкам*. Москва: Айрис-пресс, 2004. 240 с.
2. Гальскова Н.Д. *Современная методика обучения иностранным языкам*. Москва: Аркти, 2003. 192 с.
3. *Довідник учителя німецької мови в запитаннях та відповідях / упоряд.: С.Ф. Корогодіна, О.С. Любченко*. Харків, 2006. 576 с.
4. Клементьев Т.Б. *Enjoy Teaching English: методическое руководство для учителей*. СПб.: КАРО, 2003. 256 с.

5. Савина С. Н. Внеклассная работа по иностранным языкам школе. Москва: Просвещение, 1991. 160 с.
6. Сергеева В.П. Классный руководитель: планирование и организация работы от А до Я. Москва, 2001. 256 с.